

J E L E N K Ö R.

48. szám

Pest, szombat. Junius 16.

1832.

Foglalat: Magyarország (Fels. Urunk 's Assz. Triesztben. Kir. jutalmazások. A' dunai gőzhajózási egyesület felszólítása és sikere. Esztergom vngye tisztújítása 's tisztikara névsorostul. A' luccai herczeg látogatása. Gentz 's Muzsikai akademia Jun. 21). Amerika (tíz respublicaja 's ezek mostani praesidensei). Anglia (felsőházi tanácskozás. A' conferentia 's diplomatiai közlekedések. Mackintosh 's Birminghami reformerek). Franciaország (vége az oppos. nyilatkozásának. A' délszaki lázadások. Lamarque 's a' belga király compiegneben, a' berry hgné Venedében. Parisban vérengző zavargás 's a' fővárosnak ostromállapotba helyezettése. Német szövetség (Frankfurt 's a' manheimi fontos újságczikkely Németországról. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

A' Felséges utazó Pár junius 3ikán Polát elhagyá 's Pizinon keresztül 5dikén Triesztbe megérkezett.

Felséges Királyunk Jüngling János György kir. tanácsost, kancellariai igazgatót, 's politikai tárgyi előterjesztőt a' hazai főhadi kormánynál, hosszas szolgálatai tekintetéből magyar nemességre díj-elengedéssel volt kegyes méltatni.

Királyi Felségünk Mayerhoffer Józsefet a' szegedi sötiszségnél eddig volt perceptort 40 esztendei hű szolgálatját tekintve nyugalmba méltóztatott kegyelmesen helyezni.

A' dunai gőzhajózási egyesület

a' Győr és Zemlin közti szállításra szánt két gőzhajó-építés ügyében. (Közli a' N. C.)

Az 1830dik esztendőben készült „I. Ferencz“ nevű gőzhajó 1831ben kezdé rendes pályáját el. Utazási jövedelme nem csak az uti költségeket téríté meg, hanem mind a' mellett, hogy a' görckórság szerencsétlen idejében huzamos vesztegléssel munkátlanul hevert, az Igazgatóság' több ágú kiadásait is visszapótlá, belőle fizettettek ki a' részvényesek kamatpénzei, 's végre még egy kis maradék-rész a' tartalék-tókéhez (reservefond) is tétetett. Így tehát ama' kétségek, mellyek előbb e' próba-intézet iránt keletkeztek, tudnillik, hogy 1) a' gőzhajózást a' Dunára nem alkalmazhatni 's 2) hogy ha ez a' Dunán divatba jövendene is, a' reáfordítandó költségeket nem hozná be, már eldöntettek; de ezzel az intézet még nagy célja korán sincs elérve; melly nem egyedül abból áll, hogy egy hajó, mint csupán

próbahajó, sikerrel készüljön el, hanem hogy a' hajózást a' hatalmas Duna-folyamon, melly jobbadán az austriai császári 's magyar királyi tartományokon halad keresztül, gyorsabb és biztos szállítás-móddal életbe is hozza. Hogy tehát e' célhoz közelebb járuljon 's az erre nyert privilegiumnak megfelelően, nem állapodhatik abban meg, hogy már egy gőzhajót létre 's divatba hozott; sőt mivel az intézet terjedelme a' részvények tulajdonosi érdekein alapul, az intézet hatósága pedig fokokként fogatosb lábrakap általa, céljával egyezőnek látja ennél fogva e' gőzhajózási társaság igazgatósága, tisztköréhez képest kiragadni az intézetet eddigi ugyszólván csecsemő állapotjából, 's nagyobb díszletre magasítani, mit az általi gondol legsikeresebben elérhetőnek, ha ezennel új részvényességre meghívást hirdet még két új gőzhajó-építés végett, mellynek egyike 30, másika pedig 50 lónyi erejű lenne, az első Győr 's Pest, az utóbbi Pest és Zemlin közt futhatná hasznos szolgálatú pályáját. — Tökéletes kiállításokra, Angliában készült erőműveket hozatni szándéka hozzá, mivel azoknak biztos és tartós jósága Isó Ferencz gőzhajónál is annyira bebizonyult; így egy kis tókével a' melletk költségek fedezésére 160,000 frt. szükséges pengőben, azaz 320 részvény közrebocsáttatása. Oka, miért ajánlatik egyszerre két gőzhajó-építetést, az: hogy egynek építetési járandóságához képest, tetemes költségkiméléssel hajthatni végre kettőt; más részről pedig hogy azon hosszadalmas idő alatt, melly t. i. az építési előkészületek,

erőművek szállítása 's tókepénzek begyűjtésére szükséges, igen kívánatosnak látszik egy uttal már nagyobb erővel kiállani. Mi az első gőzhajó-építésnél csak próba 's kísérlet volt, már most megszűnt az lenni. A' gőzhajózás elérte már teljes hatáskörét, 's független futhatja pályáját mind azon segédforrás nélkül is, mellyeket kezdetkor a' birodalmi fővárosban vala keresni kénytelen. A' Győr 's Zemlin közti tér elég nagy 's mindennemű szállítási tárggyal kínálkozik, mellyek idővel egy gőzhajónál bizonyosan többet fognak foglalatostkodtatni; a' nyilvános bizodalom növekedni fog e' szállításmód iránt, ha látja hogy kívánságinak több hajó nyujthat biztos szolgálatot. Az igazgatásnak már is tetemes ajánlatokkal kínálkoznak mind a' 3 hajó-kibérlésre, 's meggyőződése szerint, csak úgy várhatja a' felügyelésére bizott intézet gyarapodását, ha annak terjedelmével eszközölni a' szükséges erősbülést. — Mennél fontosb a' szerep (rolle), mellyet a' gőzhajózás a' Dunán játszani fog, annál inkább kecsegtetheti magát a' társaság, hogy a' statuskormány figyelmét iránta felébresztendi, 's így majd biztosan reménylheti a' Duna reguláztatását Bécs tőjékán, vagy a' még sokkal fontosb Zemlin alatti, hajózás-gátló, sziklák széthányatásának munkába vételét. Szabad hajózást eszközölni Bécsből a' tengerbe, milly felesleges gondolat! 's hála a' gőzhajó-feltalálásnak, hogy ez nem képtelenség többé!

Nem látják az alólirtak szükségesnek bővebb előterjesztésbe bocsátkozni aziránt: intézetök gyarapodása mennyi hasznot hozand a' társaságra, mennyit a' kereskedésre, 's mennyit a' statusra? hanem egyedül az marad ohajtások: hogy a' javaslottpénz-mennyiség részvényesi aláírással mennélőbb biztosíttassék, hogy még e' nyár folytán az ollyasok bészerezését eszközölhessék, mellyek e' gőzhajók gyorsabb építtetését előmozdíthatják. Bécsben majus Isójén 1832. A' dunai gőzhajózási egyesület igazgatósága: báró Puthon Ján., báró Geymüller Henrik,

Benvenuti János, báró Friesenhof Adolf, báró Sina János.

Erre következik az aláírás-ív:

Melly szerint az alólirtak 500 pengő frt. mint a' dunai gőzhajózási társaság egy részvénye fizetésére kötelezik magokat, különösen pedig az intézet gyarapítását célzó két új gőzhajó-építtetésre, mellynek egyike 50, másika 30 lónyi erejű leend, azon teljes meghatalmazással az intézet igazgatóságára nézve, hogy szabad legyen annak azon esetben, ha az előlegesen kivett 160,000 pengő frtnyi tőke aláírási uton ki nem állíttathatnék, az ajánlott mennyiséget legalább egy gőzhajó-építésre fordítani. Különben, mihelyt annyira szaporodik az aláírt mennyiség, hogy az egyik gőzhajó létre juthat, 100 pengő fr. letételre kéretnek a' tiszt. aláíró urak, a' maradéknak pedig, midőn a' szükség hozandja magával.

Eddig aláírtak ezek: Jó z s e f, cs. kir. főherceg, országunk nádora 's a' t. 4 részvényre; Estei Ferdinand főherceg 's a' t. parancsára, főudvarmester Desfours Vincze gróf, 4 részv.; Zichy C. grófné 2 r. Károlyi-Kaunicz grófné 1 r.; Orczy-Batthyány báróné 1 r.; Batthyány Filippíne grófné 1 r.; Batthyány Eleonóra grófné 1 r.; Batthyány Eliza grófné 1 r.; Festetics-Almásy Adél 1 r.; Kray Borb. báróné 2 r.; Szapáry Róza grófné 1 r.; Öz. Csekonics generálné szül. Jankovics 1 r.; Festetics Fanny grófné 1 r.; Wenckheim báróné 1 r.; Orczy-Pejacsevich báróné 1 r.; — Festetics Ján. Alb. gróf 1 r.; Károlyi Lajos gr. 4 r.; Károlyi György gr. 4 r.; Széchenyi István gr. 5 r.; Batthyány János gr. 5 r.; Havas József 1 r.; Andrásy György gr. 5 r.; Stainlein-Saalenstein gr. 1 r.; Brezenheim Ferd. herceg 1 r.; Kappel Fridrik 2 r.; Keglevics Gábor gr. 1 r.; Sándor gr. 4 r.; Csekonics 1 r.; Deresényi Pál 1 r.; Eötvös Ign. báró 1 r.; Desewffy Sám. gr. 1 r.; Bohus János 1 r.; Teleky

Ádám gr. 1 r.; Redl Imre báró 1 r.; Lamberg Rudolf gr. 1 r.; Károlyi Lajos gr. mint a' nemz. casino jelen igazgatója, annak számára 10 r.; Harrach Fer. gr. 1 r.; Berchtoldt Ant. gr. 1 r.; Festetics Vincze gr. 1 r.; P. Perlaky Károly 1 r.; Ullmann Móricz 5 r.; Gömör Károly 1 r.; Tüköry József 1 r.; Csáky Károly gr. 4 r.; Orczy György báró 2 r.; Blaskovics József 1 r.; Marczibányi Laj. 1 r. eddig 97 r. — — —

Tek. Esztergom vmegyének tisztválasztó széke a' legillóbb diszű renddel június 7diken ment véghez. Jeles magyar beszéddel nyitá meg azt mélt. Gróf Nádasdy Ferencz m. kir. h. tanácsos és főispáni helytartó, kit mélt. és főtiszt. Rudnyánszky báró kanonok hasonló ajku csinos beszéddel köszönte meg. Mult levelünkbeli közleményünk szerint első alispán lett Héja Imre felkiáltással, 2dik Bozzay János; főjegyző Friebeisz Imre; aljegyzőkké nevezettek: Reviczky Pál és Huszár Zsig.; tiszt. jegyző Koltay Zsig.; tiszt. főügyvéd lön: Andrásy József szav.; alügyvéddé Kamocsay László neveztetett a' Karok egyezésével. Esztergomi jár. főbíró Reviczky Károly felkiált.; albíró: Varga Bencze szav. eskütt: Juhász Ferencz és Hatala Antal; párkányi jár. főbíró Kutasy Károly, albíró Luby József, eskütt: Benyus János és Kutasy István; hadi főadós. Fabrényi István; házi: Földváry István; számvevő Visnyei Mátvás; utibiztos Miskey Miklós; szállításra ügyelő biztos Rimmely János; tiszt. esk. Matyasovszky Lajos, Matyasovszky Sándor, Vladár József, és Spátay Józ. Az orvos és földmérő hivatalbeliek megerősítettek. Záradékul lelkes magyar beszédet Fekete kanonok ur tartott.

Ó kir. fensége Károly Aloiz spanyol infant 's luccai uralkodó herczeg mostani Budán létekor többek közt meg szemlélte június 2dikan Pesten ns Pregardt János hasonszenvi gyógyszerárát is (homoeopathiai patikáját). Diszére válik édes honunknak ez intézet minden esetre a' külföld előtt, mi-

nek esalhatatlan tanúja többi közt az is, hogy egy részről ritka tudós utazó mulasztja el szemléletlenül azt, más részről, ha ezzel nem bírnánk, több év óta honunkról 's Pest városáról e' tudományt (homoeopathia) érdeklő irományok olly gyakor említést nem tettek volna minden bizonnyal.

Bécsben június 9diken hunyt el hosszas betegség után Gentz Fridrik cs. kir. val. udv. tanácsos, sz. István magyar kir. rend nagykeresztese, 's Felséges Urunk házi-udvari és a' status titkos kancellariájánál sok esztendő óta rendkívüli tisztviselő.

A' nagymélt. m. kir. udv. kamara Sztupiczky Imre conc. practicanst a' kir. kam. leveltárnokságnál accessistaságra méltóztatott kinevezni.

Június 21diken Úrnapján a' pesti theatrumban nagy muzsikai és szavallási akademia fog tartatni a' pestbudai 6 rendű kised nevelő intézet javára, hol többi közt Bethoven L. isméretes remekje is „a' Vittoriai ütközet“ számos jeles hangművész és virtuóz együttjátzásával fog adatni elő.

A M E R I K A.

Utóbbi hírek szerint Bogotából general Santander csakugyan megválasztatott Uj-Grenada praesidensévé; alpraesidens dr Inigo Marques lett. E' szerint most az amerikai szárazon 10 köztársaság (respublica) áll fen, ezek praesidenseikkel együtt a' következők: 1. éjszakamerikai egyesült Statusok: pr. Jackson. 2. Mexiko: praesidens vagy is inkább helyettes: Bustamente. 3. Guatimala: pr. Morazen. 4. Uj-Grenada: pr. Santander. 5. Venezuela: pr. Paez. 6. Aequator: pr. Floras. 7. Peru: pr. Gamarra. 8. Chili: pr. Prieto. 9. Bolivia: pr. Santa-Cruz. 10. Rosas. Ide járul 11. Hayti: (sziget), pr. Boyer.

A N G L I A.

A' felső ház majus 30dikan a' reformbill A. és B. scheduláit egészen és minden szavazás nélkül elfogadta, 's így valamenyi pusztá várhelytől 's korhadt falutól a' követküldés jusát elvette. A' biztosság tudósítása a' billről pénteken (június 1sójén)

*

fog felolvasatni. Irland a' tizedek miatt folyvást nyugtalan.

A' conferentia tegnap, maj. 31dikén ismét elkezdé békítő és alktató munkáit. A' tanakodás közel négy óráig tartott 's a' conferentiának minden tagja jelen volt.

A' diplomatiái közlekedések 's alkudozások Európának minden pontjain most olly sürük és szövedékesek, hogy az angol külső ministerium 18 kurirja közül most egy sincs otthon 's lord Palmerston kénytelen volt minap a' brüsseli követség három kurirja közül kéretni egyet Londonba vissza.

Herczeg Talleyrand junius 15dikén hagyandja el Londont (egy pár hónapra); ön kívánatára Durand de Mareuil ur jó ideiglen helyébe (Courier.)

Mackintosh J. az alsó ház nagy nevű tagja 's a' Vindicia gallica írója (Burke ellen) meghalt maj. 30dikán Londonban.

Az angol utóbbi történetek alatt a' birminghami reformerek azt hozák divatba, hogy az ujságok nyilván olvastassanak fel a' városban. E' végre a' legnagyobb négy vagy 5 utcza választatott ki, mellyen naponként ezren várták az ujság megérkezését.

FRANCZIAORSZÁG.

Folytatása és vége az oppositio nyilatkozásának.

Minekutána a' hivatalokra balul emelteket, Xdik Károly és a' Carlisák iránti lágyságot, az ígért de meg nem adott javító törvényeket említette még az oppositio, az ország külső viszonyaira meg által 's imigy szól: Franciaország viszonyaiban a' külföldhöz mi ismét az 1789diki zászlót követtük. Nem kellett háboru dicvágyból vagy hódoltatás végett, de tökéletes függetlenséget ohajtánk minden idegen befolyástól. Arcz-pirulással hallottuk több ízben azon aggódást fejeztetni ki a' kormány embereitől utóbbi ülésünk folytában, hogy tetteink idegen udvaroknak nem fognak tetszeni. Mi azt hívók, hogy Franciaország illy megalázó befolyástól örökre meg van mentve. Nem tagadjuk mi legkevesebbé sem, élénk sympathiánkat más nemze-

tek boldogsága és szabadsága iránt, de azt soha sem fogtuk volna kívánni, hogy azok a' mi institutioink elfogadására kényszeritessenek. Egy, a' szent szövetség (alliance) által nyakunkra tolt, dynastiának megbuktatása után nyugtalan figyelemmel kell vala a' kormánynak a' külső monarchák mozdulatira vigyázni, 's főkép meg nem engedni, hogy ezek hatalmokat kiterjessék vagy erősbítsék. Megismérte ezt maga a' kormány, a' kamarák előtt azt nyilatkoztatván ki: hogy Olaszországot Ausztria ellen segíteni, a' lengyel nemzetiséget Oroszország ellen védeni fogja. És még is, illy ünnepléses ígéretei 's Franciaország mind régi mind újabb érdekei ellenére, Olaszországot Ausztria uralkodásának engedte ált, Lengyelországot pedig veszni hagyta, ez országot, mellynek mi, akármit mondtak is a' kamarai szószékeken, segedelmére lehetünk volna, megmentésére pedig kötelezve valánk. Ne higye senki, hogy egy elhatározott, elszánt beszéd Franciaország részéről, háborut gerjesztett volna, mi inkább azt hisszük, ez lett volna az egyetlen 's legbiztosabb mód a' békefenntartásra. Szóval: béke-függetlenséggel 's Franciaország méltóságával; rendszabadság által; rendületlen hívség a' julius revolutioja gondolatjához; a' nemzetiségnek és igazságnak, a' rendnek, dicsőségnek és mérsékletnek, a' szabadságnak és általános, világszertei polgarisodásnak (civilisatio) nagy 's tiszta gondolatja, mellyet mi annyiszor 's olly örömet ismételünk, melly minden szavazásinkban hiven lenyomva van, mellyet sziveink soha sem árultanak el, ezek tevék mindenkor, 's ezek teendik örökké a' mi politikai vallásunk czikkelyeit. Távol vagyunk mi attól, hogy ellenesinket erőszakoskodásik és rágalmikban kövessük. De ugyan mondják meg a' martzius 13dika (Perrier ministeriumának) emberei, megállottak e csak egyet ígéreteik közül? — Egysíteniök kell vala a' thron körül minden véleményt; 's ók veszélyhozó visszavonást hintettek el nagy lelkű férfiak között, kik

egymáshoz szabadságszeretetből 's a' haza veszélyinek érzetéből közeledtenek. Meg kellett vala erősíteniök a' revolutiot, 's ők széttördelék annak természeti támaszait a' leghivebb 's leghadakozóbb várasok nemzeti őrségeinek szétosztatások által. Kedvezéssel kell vala a' sajtószabadság iránt lenniök, mert ez szabadította meg Franciaországot: 's ők zaklatóikkal (requisitoria) kinozták, taksáikkal rongálták, részvények megvásárlási által vesztegeték 's birságikkal szorongatták azt. Tudták, hogy a' követkamara és nemzet számíthatatlan többsége el akarja a' pairség örökültét törteni, 's még is a' nemzeti és parlamenti kívánatot álomnak, dőreségnek tekinték. Azt nyilatkoztaták ki hogy a' törvényen alapult rendet fogják uralkodtatni, 's nincs törvény, mellynek alkalmazását el nem ferdíték, meg nem hamisították volna; azt mondák hogy a' kamarákra fognak támaszkodni: 's elölték iniciatíváját; mondák, hogy vendégszeretéssel, szíves fogadással fogják Franciaország tartozását a' menekvő lengyel, olasz és spanyol hazafiak iránt lefizetni: 's gyalázattá tévék e' vendégszeretést a' hozzá kapcsolt alacsonyító feltételek által. — Közöséges lefegyverzést hirdettenek ki; de ennek teljesülése helyett a' diplomatiái cselszövényeknek (intrigue) egy olly kifejthetlen labirinthjába bonyolodtanak be, hogy önmagok sem képesek többé ezen rettegési és nyavalygási állapotnak, melly se' béke, se' háboru, de a' melly kereskedésünket 's műszorgalmunkat öli, véget vetni. — Végezetül: micsoda helyzetbe tévé Franciaországot a' quasilegitimitas rendszere két évi tapasztalás után? Nem fenyegetőbb e' kívülről a' királyok frigye, mint valaha? 'S ben az országban nem ütött e' ki a' polgárháboru? Ezek a' határainkon vigyázó katonák, ezek a' complottok, merészletek, a' délen és nyugoton ujabban kitörő zavarok még sem elegendők a' statuskormány szeméit felnyitni? De meg akarja e' várni, minekelőtte bátran nyilatkoznék, míg mind-

annyi megyénk tűzbe-lángba jó, tartományinkat ellenség lepi, az ország nyitva áll 's csak fiai és kincsei pazaroltával menekhetik? Kínos, mély meggyőződésből mondjuk mi ki, hogy ha ezen rendszer még tovább tart, a' juliusi revolutio el van árulva 's ellenségeinek általadva. — A' restauratio 's a' revolutio egymással szemközt áll; a' régi baj, mellyet mi végzettnek gondolánk, újra vivatni fog; ám válasszon a' kormány; azon ingó, kétséges helyzet, mellyet felvön, tovább nem tartható; nem ad annak erőt a' restauratio, mert ez békélteni képtelen, nem a' revolutio, mellyet keseredés 's bizodalmatlanság távolít. Az 1830ki Franciaország szintugy mint az 1789ki azt hitte, hogy az örökös királyság popularis intézkedésektől körülvéve semmi olyast nem foglal magában, mi a' szabadság principiumival össze nem férhetne. — Lépjen tehát a' juliusi kormány bizodalmasan léte feltételeihez vissza. Tudja az egész világ, hogy a' francia revolutio hatalmat tud adni azoknak, kikhez szövődik, de viszont megkívánja, hogy az ember vele minden tartalék, hátralat, vagy visszasohajtás nélkül szövetkezzenek. A' mi minket illet, kiket ugyan ezen nagy és nemes ügyhöz szegődésünk egyesít, mellyért Franciaország negyven év óta küzd: mi azt (t. i. a' szabadság és juliusi revolutio ügyét) se sikerében, se hanyatlatában nem hagyjuk el, neki áldoztuk fel életünket 's van még bizodalunk, hogy győzni fog. Paris majus 28dikán 1832; következik 41 tag a.b.c. sorban aláírva, kikhez majus 30dikán még négy járult.

Az alrajnai Courrier a' következő telegraphi tudósítást közli Parisból junius 1sőjéről: „A' nyugoti megyékben támadt lázadás csaknem minden pontján végéhez közelit. A' lázadó csapatok jobbára szétverettek; a' lakosság legnagyobb többsége vonakodott e' mozgásokban részt venni. Sok carlista vezér fogva ül, a' többi megszökött. A' hivatalok, nemzeti örök 's linea-

seregek vetélkednek egymással a' kormányiránti hívségben 's munkásságban. A' támadás színhelye naponként szűkebbre, kisdedebbre szorul; a' törvényszék megkezdé nyomozását a' lázasztók ellen, 's a' kormány minden rendszabást megtett a' csíny minélelőbbi tökéletes elnyomatására." Ugyanaznap királyi rendelés Laval, Chateaugonthier és Vitré kerületeit (az Ille-et-Vilaine és Mayenne megyében), mint a' chouan-támadás középfészket ostromállapotba helyezteti.

E' lázadás meneteléről francia és német ujságok után a' következő tudósításokat közöljük még: Nantes majus 28dikán. Vidékünk csaknem minden nemesei elhagyák kastélyikat 's a' lázadókat vezérteni mentek; de kemény leczkét kapván derék katonáink 's nemzeti őrségünktől, az ügyel jobbára felhagytak. Sokan közülök elfogattak, az okosabb- és gyávábbak pedig u. m. de la Bourdonnaye (volt carlista minister; ugyan hogy hadakozhatik minister a' maga hazája ellen?) marquis Corutier 's a' t. Parisba lódultak. — Angres majus 29dikén: Segré vidékén minden chouan fegyver alatt áll; az ingerlettség itt helyben felette nagy; a' legellenkezőbb hírek hajtják egymást. A' vendéi lázadók számát 20,000re teszik, general Bourmont (más tudósítások szerint legidősb fia) 's Escars herczeg vezérlésök alatt. A' nemzeti őrség szakadatlanul megy ellenek, a' lelkesedés várasunkban is igen nagy, Girand ur, egyik követünk mint pusztá önkénytes, indult egy nemzeti-őrcsapattal Segré felé. Délután 3 órakor: Bizonyosnak mondják, hogy 1,500 chouan a' chateau-gonthier vidéki katonaságtól 's nemzeti őrségtől üzelve, egy kastélyba vonult 's itt folyvást szorongattatva capitulálni kívánt, de erre a' seregek nem állottak, 's folyvást lődöztek közükbe. Újabb hirt nem vettünk. Mult vasárnapon 71 chouan esett el. Szemtanuk beszélnek: hogy katonáink most még dühösebben verekednek velök mint 1792 és 94ben; senkinek sem kegyel-

meznek. Adná Isten, hogy egy energiával bíró, liberalis ministerium jutna kormányra 's öntene új erőt, új ösztönt a' hazafi keblekbe! Különben az ország nem igen sokáig lesz egyszersmind királyság. Soha, soha sem fog itt V Henrik uralkodni. — Civrac expairnél 3,400 frankot találtak aranyban 's egy olvasót; Moricet urnál ereklyéket (reliquiae sanctorum) 's 450 frankot. Chatelineau urnak, ki ezekkel volt együtt, (Chaperonnière régi vár mellett), karja és nyaka lövetett keresztül. A' foglyok ide fognak hozatni. (Civrac, Moricet és Sorinière más nap csakugyan meg is érkeztek Angersbe 's a' vár tömlöczébe zártattak).

Parisban sok Carlista, köztök pedig számos gróf és báró, fogatott el, 's egy puska-por fabrikát, melly nekik lövészert szolgáltatott, bezártak 's embereit szinte befogták.

Lamarque generalis junius Isójén kimult 's vele a' nemzetek egy első csillaga.

A' koronaherczeg majus 28dikán estve érkezett Lyonba, 's 31dikén reggel hagyá el a' várost. Ott mulatása nem igen lehetett örvendetes, a' nép őt némán és hidegen látszott fogadni, némán és hidegen el is bocsátani.

A' belgák királya majus 29dikén estve érkezett Compiègnebe. Nemours francia kir. herczeg lovaglott elébe 's a' király őt kocsijába vevé. Algyu-durrogások, katonasor, 's Vive le roi des Belges harsogás közben haladott ő felsége a' királyi lak udvarába, hol a' fő lépcső előtt várta őt a' Francziák királya. A' két felség megölelé egymást, 's fen, a' bemenetnél, a' királyné 's a' dauphin fogadák koronás vendégöket. A' város világosítva volt 's három színű lobogók függtek az ablakokról. (A' felségek junius Isójén váltak el egymástól).

Spanyolországi levelek hirtelik, hogy Berry herczegné majus 26dika körül Madridba érkezett. Francia ujságok a' herczegnét még ekkor Vendéban véiték.

A' junius 3diki Moniteur szerint a' berryi herczegné 's Bourmont marsall majus 25dike körül csakugyan Vendéeban voltak, 's Parisból parancsolat ment elfogatásokra. —

Ujabb hírek. Parisban general Lamarque temetési pompája véres zavarokra 's bizonyos, sokat jelentő, politikai párt-kifakadásokra adott alkalmat junius 5diken. A' mit ezek felől a' junius 6diki párisi ujságok után (mellyek rendkívüli alkalommal érkeztek Bécsbe) az Oesterr. Beob. elég zavarosan közöl, ide megy ki: Azon halotti ünnephez, mellyel general Lamarque halandó maradványait az ő politikai baráti a' fővárosból maga a' nagy férjfiu által kijegyzett rendeltetésök helyére tegnap kísérek, bajnoki tiszteletjelül a' kormány mindennemű katonaságból rendelt ki csapatokat. — Azonban e' kíséret alig haladá meg az ut felett, már is szomorító rendetlenségek történtek. Három városi hajdu (sergent) keményen megsebesített 's egy békatiszttel igen rútul bántak. — Midőn a' boulevardusra értek 's egy bizonyos személy, (némelly ujságok szerint duc de Fitzjames, carlista pair), melly a' szögletház erkélyén (balcon) állott, a' nép kívánságára kalapját levenni nem akará, a' népség egy része kövekre kelt 's a' ház ablakait, tükreit, üvegeit betördelte. A' ház azonban csakhamar megürült 's a' kőzapor megszűnt; de a' kísérő nép között a' zajgás, a' buzgás mind inkább növekedett. Éljen a' szabadság! Éljen a' köztársaság! Le Lajos-Filep! harsoga közülök 's nem vala nehéz a' zászlók felírásiból 's a' külön zászlókkal megjelent lengyel, olasz, német, portugál és spanyol menekedettek küldöttségiből ki-venni, micsoda szellem szól itt a' csoportból. A' Bastille piaczn, szemben az austerliczi híddal, egy gyászalkatra téteték a' holttest 's marsall Clauzel, Mauguin és Pons urak beszédeket tartanak a' halott felett. Végeztetvén ezek, general Lafayette felszólítá a' sokaságot: vonulna vissza 's

ne zavarná rendetlenkedéssel a' gyásznapi pompáját. De erre nem hajtottak; a' Pantheonba! kiálta az ifjuság; éljen a' republica! kiálta még inkább az egész sereg, 's — aztán az austerlitzi hidnak fordult. E' hidra a' dragonyosok 's városi örök valának rendelve, 's minthogy ezek a' zajongó népnek ellenállottak, néhány puska- lövés esett rájuk a' nép közül 's három ló gyilokszurást kapott. Erre a' dragonyosok elővágattak 's használták fegyvereiket. — A' csata közben néhány tiszt sebet kapott. — Midőn aztán a' nép a' St. Martin kapuhoz rohana vissza, kénytelen volt a' lineakatonaság néhány kőtorlatot (barricade), melly azalatt a' boulevardson készült, szét rontani. Puska- lövések estek mind a' két részről. De mindenütt a' kormány győzött. Némelly órhelyeket ugyan meglepett 's el is foglalt a' lázongó sokaság; azonban ezeket csakhamar visszafoglalá a' törvényes hatalom. Általában a' kormány minden rendszabást jól megtett 's ez uttal is részén volt mind az erő mind a' jus. Még is e' véres és szomorító támadás Parist fölhírsztá. A' boltok bezárattak 's estve senkit sem lehetett utcán látni. — A' király (ki junius 1sőjén érkezett St. Cloudba) ugyaneznapi (5ikén) estve nyolcz óraker jelent meg Parisban, 's magát a' Carrousel-piaczn felállított nemzeti őrségnek 's lineaseregnek megmutatván, ezektől a' legélénkebb örömríadással fogadtatott.

Egy királyi rendelés junius 6dikaról Parist ostromállapotba helyezteti. A' kormány hatalma és győzödelme egy perczenetig sem vala kétséges. A' támadást egyedül a' nép salakja, különösen néhány külváros régi revolutiós szellemű alnépe 's a' republicanus clubisták gerjeszték, 's inkább véletlenség, mint kész szándék fejtette ki. Az elfogottak száma mintegy 1000re megy; az oppositio nevesb férjfiu közül mindedig egy sincs compromittálva. A' kormány szilárd magaviseletét általányosan javalják. A' polytechnika iskola 's a' párisi nemze-

ti órség egy két osztálya széteszlatott 's új szerkeztetése meghagyatott. —

NÉMETSZÖVETSÉG.

A' frankfurti városi nagy tanács felszólítást bocsáta június 5dikén polgártársihoz, mellyben ezeket inti, hogy semmi politikai egyesület, gyülekezet és szövetségbe ne elegendjenek, hanem inkább a' szabad város jelen polgári alkotmányát tovább is fentartani egy szívvel lélekkel ügyekezzenek.

A' mannheimi ujság jun. 3dikán egy nevezetes cikkelyt közöl, mellyet Németország jelen politikai szelleme 's állapotjára nézve tanuságul 's illetőleg tanácsul az Öst. Beobachter is ad eképen: Egy dolog, megvalljuk őszintén, tetszett előttünk csudálatosnak, megfejthetlennék az újabb időben. Nem lehet nem látni, mikép szerkeződnek mind összébb, mind inkább a' rend és csend ellenségei, mikép gyülekeznek bizonyos fők körül, ismértető jegyeket szabnak egymás között 's azokat nyilván hordják; miképen minden szövetségi statusban társakat hódítanak, a' havi sajtót csaknem kirekesztőleg kezökre keríték 's minden daemagógi fogásokkal élnek, hogy egyiket elrettentsék, másikat elbódítsák; szóval, hogy egymással egyetértőleg 's nagy terjedékű planum szerint munkálnak 's ügyekeznek hatni. De az sem szenvedhet ám kétséget, ki ellen hatnak ezen munkálkodások legközelebb, 's ki lenne azoknak legelső áldozatok? — Ha egyszer a' massák (nagyobb néptömegek) mozgásba jönnek, mint itt szándékban van; valamennyi kisebb (német)

szövetségi status, Bajorországot nem véve ki, sem képes a' rohanó árnak erős gátot vetni; 's ennél fogva ezeknek egyéb választások illy esetben nem lehet, mint vagy egyesülniök a' közrohanással 's a' mi így elkerülhetetlen, abban elmerülniök, vagy pedig a' nagyobb hatalmak interventiojaért esdekleniök, a' mi ismét csupán saját tekintetök 's méltóságok, sőt talán önállások 's lételök veszélyeztetésével 's alattvalóik tetemes károsodásával eshetik meg. Nem képzelhetni a' kisebb szövetségstatusok kormányzóira nézve más alternatívát; 's ők még is vonakosznak, még is késnek azon egyre határozni el magokat, a' mi, meggyőződésünk szerint, egyedül képes őket azonsorstól megmenteni, mellyel a' németországi egység- és szabadságemberek pártja (factio) őket fenyegeti. Ezen ellenhatározás másban nem állhat, mint hogy ők is szintugy szegődjenek egy külön 's meghatározott pártba (Partei), mint az ő engesztelhetlen elleneik 's nem csak szóval, hanem tettel is mutassák meg, hogy kész közülok egyik valamennyiért 's valamennyi egyért felállani.

(Folytatjuk).

Pénzfolyamat:

Bécs (Június 12dikén) közép ár:

Státus 5 pC. kötelezőlev.	87 $\frac{1}{4}$ p. p.
— 4 pC.	77 $\frac{5}{8}$ —
— 1820diki nyeres. kölesön	175 $\frac{3}{4}$ —
— 1821diki	— — —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. banko-kötel.	— — — —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCmt kötel.	— — — —
Bank-actiák v. részvények darabja 1137	— — — —

A' gabonának pesti piaci ára Junius 15dikén 1832.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerü	csekélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerü	csekélyebb
Tisztabúza	136 $\frac{2}{3}$	126 $\frac{2}{3}$	120	Zab	30	29 $\frac{1}{2}$	28 $\frac{2}{3}$
Kétszeres	90	86 $\frac{2}{3}$	85 $\frac{1}{3}$	Köles	—	—	—
Rozs	57 $\frac{1}{2}$	56	55 $\frac{1}{2}$	Köles-kása	—	—	—
Árpa	40	—	—	Kukoricza	42	40	—

Szerkezteti Helmeccy. — Nyomatja Landerer.